

Kugbɔnku kua Pɔl kele' ki de'
Efɛs
yaab nnɔ
Nà wɔngɛh Kugbɔnku kuu te
ma bo

Pɔl kele' kugbɔnku kuu ki de' Kristo ya táan yà te Efɛs ya du ni nin i'tɔ yà te Asi ya tinfɛnm ni nnɔ nɛ. U là te lipɛkl ni nɛ ki kele' kugbɔnku nnɔ (3:1; 4:1). Pɔl taan' u wɔkn' itáan nnɔ miwɔknm mà kɛ nnɔ mijɛnjɛnm bo nɛ ki kele' kugbɔnku kuu ni. U kele' kù ki de' Kristo yaab bà ɲa yé Sufmbɛ nnɔ nɛ. Kugbɔnku kuu ya mɛɛɛnkpiɛke si: Efɛs yaab ń bɛnde Uwien bonde' wɔ ń sɔn itùon yà nɛ. Ní yé tibont tà là buɔ, Yesu cère' binib bɛnde' tù nɛ. Uwien bonde' haali uyoyo ɲɔ wɔ ń taan nà kɛ te kitink bo nin kutaaku bo nɛ kí taa kí ɲukn Yesu Kristo.

Kí cin liyul 1 kí tí baa 3, Pɔl tɔke' bɛ ki ye: Yesu Kristo nɛ baa' ki kpo' udɔpɔnpɔn bo ki cère' bɛn nin Uwien taan' buñɔbu, ki gben' kinɛnk kà là te bà yé Sufmbɛ nin bà ɲa yé Sufmbɛ nnɔ ya sɛsiɛke. Nɛn bo, borm ɲa ji te bi'siik ni.

Kí cin iyul 4 kí tí baa 6, Pɔl tɔkeh Kristo yaab ki teh bɛ ń li ɲmɔbe mitekjim nin uyɛnduɔn wà Uwien de' bɛ wù nnɔ, kí li fuobe mifuobfɛnm. Wà kele' kugbɔnku kuu nnɔ tɔkeh piiciɛb ki teh bɛ ń bɛ ń li yíe bi'puob tɛn Kristo yíe u'táan yaab ma bo, ki kpo' bi'biere bo nnɔ nɛ.

Ifuonde

¹ Min Pɔl, n yé *Yesu Kristo ya tond nɛ Uwien ya yíem bo. N kieh kugbɔnku kuu ní de bà yé Uwien yaab kí ñɛ *Yesu Kristo bo, ki du u'bo ki te [Efes ya du ni] nnɔ nɛ. ² Ti'Baa Uwien nin Yonbdaan *Yesu Kristo ní juoke nɛ, kí de nɛ uyɛnduɔn.

Uwien tien' tɛ mimɔnm mà Yesu Kristo bo

³ Tí pèke mɛn Uwien ti'Yonbdaan *Yesu Kristo ya Baa. Ti yé wɔn Kristo yaab ma nnɔ nɛ Uwien tien' tɛ u'mɔnm kɛ ya bol. Mimɔnm nnɔ yé paaki bó yaam nɛ, ki yé *Mifuoñaanm yaam. ⁴ Tɔ, u là cèrè' ti yé Kristo yaab nɛ ki gènde' tɛ ki laa' wa laan ñɛn' uɛndun ɲɔ tí li yé u'yaab, ki la li ɲmɔbe biil u'nun bó. U yíe tɛ nɛ, ⁵ ki juɔ' ki gènde' tɛ ki tien' tɛ u'bumu *Yesu Kristo bo. U yíe nɛ ki cèkre' u'yɛnm ki tien' nnɔ, ⁶ ɲɔ tí li pèkeh wɔ u ɲmɔbe ukpieke wà nnɔ bo nin u tien' tɛ tinimɔnt tà kí ñɛ u'Bijɛ wà u yíe wɔ nnɔ bo.

⁷ Wɔn u'Bijɛ ya sèm bo nɛ u de' tɛ ki wiɛ', ki fère' tɛ ti'biere, ki wuɔn' tɛ u ɲmɔbe tinimɔnt tù yebe ki tí kpɛ ma bo. ⁸ U tien' tɛ tinimɔnt nnɔ ki gbien', ki de' tɛ miyɛnfuom nin mibenm isɛn kɛ ni. ⁹ U cèrè' ti bɛnde' tibonbɔlkaar tà u'yíem bo, u là cèkre u'yɛnm wɔ ní tien tù Kristo bo nnɔ. ¹⁰ Ní lá kpaan' uyo la, u li tien tibonbɔlkaar tà nnɔ si: u li taan nà kɛ te kutaaku bo nin nà kɛ te kitink bo nnɔ Kristo ní li yé ni'kɛ ya bɛr.

¹¹ Uwien cèrè' ti yé wɔn Kristo yaab ma nnɔ nɛ ki là juɔ' ki gènde' tɛ tí li yé u'yaab. Uwien teh tibont kɛ u jɛke' ma bo nin u yíe ma bo, ¹² ɲɔ tinbi bà kpíɛ' ki ɲmɔbe lidɛndɛnl Kristo bo nnɔ tí li pèkeh wɔn Uwien, u ɲmɔbe ukpieke wà nnɔ bo nɛ.

¹³ Wɔn Kristo bo nɛ ni'mɔ là cii' Uwien ya gbɛr. Tù yé tigbɛmɔnt nɛ, ki yé tigbɛmɔnmɔnt tà cèrè'

ni ηmere'. Ni teke' wə ki jin', nε Uwien dieke' nε. *Mifuoñaanm mà u là pùon' ki ye u li de nε mè nnə nε yé kudieku nnə. ¹⁴ *Mifuoñaanm nnə bo, ti bεn κein ki ye ti li lε Uwien bonde' lifaal là ki ble' u de' bà ki wie' bi yé yaab nnə. Nεn bo, cère mεn tí li pèkeh wə u ηməbe ukpieke wà nnə bo.

Pəl kàareh ki dienħ Efes yaab

¹⁵ Nεn bo nε n cii' ni tùre' ki teke' Yonbdaan *Yesu ki jin', ki tùre' ki yé Uwien ya nib κε ma nnə, ¹⁶ nε n tuu ki faareh Uwien ni'bo, ki tien ni'bo n'kaare ni, ¹⁷ ki mieh ti'Yonbdaan *Yesu Kristo ya Wien wà yé ti'Baa ki ηməbe ukpieke nnə wə rí cère *Mifuoñaanm rí de nε miyεnfuom kí wuən nε wə, ní tùre kí bende wə. ¹⁸ N mieh wə wə rí wende ni'nun bó, ní bende lidendεnl là bo u yih nε nnə; kí bende u'faal là mən ki ηməbe lisel, u li taa lè kí de binib bà yé u'yaab nnə; ¹⁹ kí bende kí ye u'tuəm yεbe ka tí ηməbe mǐ κpe nin bà. U taah mè ki toreh tinbi bà teke' wə ki jin' nnə. U wuən' mituəm bugben yεbe ki κpe ma bo, ²⁰ uyo wà u taa' mè ki mεkre' Kristo bitεnkpiib ni, ki taa' wə ki kàan' u'nəjie bó paaki bó nnə nε. ²¹ Kristo te nεn saan nε ki ηməbe mituəm ki cεn' nà κε te kutaaku bo ki ηməbe mituəm κε ya bol nin nà κε ηməbe ticiεnt κε ya bol. U'yel cεn' iyel yà κε te. Na yé fεnfεnnə ya yel baba, li cεn' uyo wà we ní nnə mə ye nε. ²² Uwien cère' Kristo nε tε' tibont κε bo litaal, ki tien' wə tibont κε ya ciεn. Wən nε yé u'taanl ya yul, ²³ nε u'taanl yé u'gbenεnt. U te li'ni ki tí gben', nε Uwien mə te u'ni ki tí gben'.

2

Mifuobfenm nin Kristo

¹ Uyo uba ni là teh ibiere ne ki biih Uwien, ki te ten bitenkpiib u'nun bó; ² ki teh ten uñendun yaab, ki boh wà yé isenpol ya cien ki te kutaaku nin kitink ya sesieke nnó. Fenfennó u ya cien ne ñuuke uñendun ya nib bà ña tuo' Uwien ya ñabu bó nnó; ki cèreh bi teh u yíe nà. ³ Uyo uba ti'ke mǎ là te ten bi ya nib ne, ki pe minisaaltetem bo, ki teh ti'yenm yíe nà. Ti'nisaaltetem nnó bo, ti là kpe Uwien ní dère ti'tub ten binitób ne.

⁴ Ama Uwien nín muoh binib micεεkm ní tí kende', ki yíe te ki gbien'. Nén bo, ⁵ tinbi bà là te ten bitenkpiib Uwien ya nun bó, ka boh wǎ nnó, u cère' ti liebe' ki fuobe nin Kristo. U'juokm bo ne ni ñmere'. ⁶ Ti yé *Yesu Kristo yaab ma nnó ne Uwien taan' ki mεkre' tinbi nin wǎn, ki cère' ti kèle' wǎn Kristo saan paaki bó. ⁷ Uwien tien' te nnó u'juokm bo ne kí ñe *Yesu Kristo bo, ñǎ kí ñe dinnó kí li joh wǎ ní wuǎn kí ye u'nimǎnt yebe ka tí ñmǎbe tú kpe nin bà ne. ⁸ Ni teke' *Yesu ki jin' ma nnó, ne cère' ni ñmere' Uwien ya juokm bo. Na yé ni'tuǎm bo ne ni ñmere', Uwien ya paabu bo ne ni ñmere'. ⁹ Na yé ni'tuǎn bo ne ni ñmere'. Nén bo, uba la li jebnh u'ba. ¹⁰ Kimε Uwien ne cère' ti ji yé ti yé bidεnb bà nǎ. Ti yé *Yesu Kristo yaab ma nnó ne Uwien tien' te binifεnb ñǎ tí li sǎnh ituǎnmǎnmǎn yà u là juǎ' ki bonde' yè ki ble' te nnó.

Yesu Kristo bo ne ti'ke taan' ki tien' unibaab

¹¹ Nén bo, tiere men kí ye bi maa' ne ma na yé Sufmbe. U yo uba *Sufmbe là yih ne bà ña jie' pun ne, ki yih bi'ba bà jie' ipun. Unisaal ne jie' bi'pun

ne upunjie ya dieku te bi'bo. ¹² Tiere men ki ye uyo nnɔ, na là ben Kristo, ka là ηmɔbe sen ní li yé Israyel yaab, ka là te kujotieku kùa Uwien cuo' kù nin u'nib mibolm mà yebe, ki pùon' lipuonl ki de' be nnɔ ni. Na là ηmɔbe dendenl, ka ben Wien ni'fuobm ni kitink kie bo. ¹³ Ama ninbi bà là jende' Uwien nnɔ, fenfennɔ ni yé *Yesu Kristo yaab ma nnɔ, Uwien cère' ni nek'n' wɔ kí ñe wɔn Kristo ya sèm bo ne.

¹⁴ Kimε wɔn Kristo ne cère' ti ηmɔbe uñɔkpaan. U taan' *Sufmbε nin bà ηa yé *Sufmbε ki tien' linibol liba. U kpo' udɔpɔnpɔn bo, ki gben' kinenk kà là te ten liguonl ki bore' be nnɔ. ¹⁵ U cère' *Sufmbε ya yiko nin u'wɔb nin u'tentienm ηa ji ηmɔbe tuɔm. U taan' *Sufmbε nin bà ηa yé *Sufmbε ki tien' linibofenl bi te nin wɔ. U tien' nnɔ ne ki cère' bi ηmɔbe uñɔkpaan. ¹⁶ U kpo' udɔpɔnpɔn bo ne ki taan' bà yé Sufmbε nin bà ηa yé Sufmbε ki tien' unibaab ki cère' ben nin Uwien taan' buñɔbu. U tien' nnɔ ne ki gben' kinenk kà là bore' be nnɔ. ¹⁷ Kristo baa' ki lá tɔke' ninbi bà là jende' Uwien nin bà là neke wɔ nnɔ uyenduɔn ya gber ne. ¹⁸ Kristo bo ne Mifuoñaanbaabm cère' ti'ke laa' usen tí nek'n Baa Uwien.

¹⁹ Nen bo, ninbi bà ηa yé *Sufmbε nnɔ, na ji yé cenb bii binib bà ñen' niba bó ní, ama ni ji yé Uwien ya nib ya biba ne, ki yé u'den yaab mɔ. ²⁰ Ni te ten kuduku kùa bi meh kù ya bont ne. *Yesu ya tondb nin *Uwien ya ñɔbonsɔknb ne yé kuduku nnɔ ya tenpuul, ne *Yesu Kristo bugben yé litenl là co litenpuul nnɔ. ²¹ Wɔn bo ne kuduku nnɔ ya bont ke tɔ tu'tɔr bo ki kpienh, ki tĩ tien' kuduku kùa yé Yonbdaan yaaku. ²² Ni yé wɔn Kristo yaab ma nnɔ,

ni'mə yé kuduku nnə ya bont ya tuba nε, ki taan' ki tien' libùol là Uwien te kí ñε *Mifuoñaanm bo.

3

Pəl təkε' bà ña yé Sufmbε tigbεmɔnmɔnt

¹ *Yesu Kristo ya tuonl bo nε min Pəl te lipεkl ni ninbi bà ña yé *Sufmbε nnə bo. ² Ni cii' Uwien ya nimɔnt bo, u de' nni lituonl là rí sɔn kí de nε nnə bó. ³ U là cibre' n'nun bó ki cère' n bende' u'gbεbɔlkaar nε ki kεle' tù mikpiεkm kugbɔnku kuu ni waamu. ⁴ Ni kaan' tù la, ni li fre kí bende kí ye n ηmɔbe mibεnm tigbεbɔlkaar nnə bo. Tù wɔngɛh Uwien lá li tien nà kí ñε Kristo bo nε. ⁵ Uwien ña là cère' uyo bo yaab bende' tigbεbɔlkaar nnə, ama fεnfennə wuə Mifuoñaanm cère' u'yaab *Yesu ya tondb nin u'ñɔbonsɔknɔ bende' tù. ⁶ Tigbεbɔlkaar nnə si: kí ñε u'gbεmɔnmɔnt bo, bà ña yé *Sufmbε li taan nin *Sufmbε kí ji Uwien ya faal, kí taan kí tien unibaab, kí taan kí li te Uwien là pùon' lipuonl là nnə ni, kimε bi'kε yé *Yesu Kristo yaab nε.

⁷ Uwien ya nimɔnt nin u'paabu bo nε u cère' n yé u'tonsɔnl, ki təkεh binib u'gbεmɔnmɔnt nnə. ⁸ Min wà yé Uwien ya nib ya gbaarkε nnə, Uwien tien' nni tinimɔnt ki ye rí təkε bà ña yé *Sufmbε nnə kí ye Kristo yé lifaal là mɔn ki tĩ kende' nε; ⁹ kí wuɔn binib kε bε rí tùɔre kí bende Uwien teh ma bo nibonn nà u là bobn' nè lididikl bo nnə. Wɔn Uwien wà ñɛn' tibont kε nnə nε là bɔle' nè u'ba saan haali uyo bo. ¹⁰ U tien' nnə ηɔ kí ñε u'taanl bo, nà ηmɔbe mituəm kε ya bol nin nà ηmɔbe ticiɛnt kε ya bol ki te paaki bó nnə rí bende Uwien ηmɔbe miyɛnfuom isɛn kε ni ma bo nε. ¹¹ Nnə nε Uwien là bobn' wə rí tien nà haali uyo bo nnə, u ji tien' nɛn

nε ti'Yonbdaan *Yesu Kristo bo. ¹²Ti teke' Kristo ki jin' ma ki yé u'yaab nnə bo nε ti ηməbe usen tí nekñ Uwien nin midum. ¹³Nεn bo nε n gbáanh nε, ni la cère ni'gbenent ní yə̀re n jinh ijend yà ni'bo nnə bo. Ama cère mεn n'jend nnə ní li yé ni'bo ukpíeke.

Kristo yíe tε

¹⁴Nεn bo nε n gbaandeh Baa Uwien ya nun bó. ¹⁵Wən nε yé kutaaku bo yaab nin kitink bo yaab kε ya Baa. ¹⁶N miεh wə u'kpíeke yεbe ki tí kende' ma nnə bo wə ní cère *u'Fuoñaanm ní de nε mituəm, ní li yé binib bà ya fèl co nε. ¹⁷N liεbe' ki miεh wə, wə ní cère Kristo ní li te ni'fèl ni kí tí gben nε. Ni teke' wə ki jin' ma nnə bo, n miεh wə wə ní cère ní li faa miyíem ni, kí li se mənəmən, ¹⁸ηə ninbi nin u'nitəb kε ní fre kí bende Kristo ya yíem yεbe ka ηməbe biεn isen kε ni ma bo; ¹⁹kí bende kí ye u'yíem yεbe ki tí gəbre' unisaal ya bεnm; kí li ηməbe Uwien ya tetem kε ki tí gben'. ²⁰Uwien nε li fre kí tien tε nè ní li yεbe kí cεn ti maaleh nà nin ti miεh wə nà, kí ñε u'tuəm mà te ti'ni ki sənñ itùon nnə bo. ²¹Wən si ukpíeke u'taanl yaab ni *Yesu Kristo bo yo kε yo haali nin uyo wà ηməbe gbenm. Ami.

4

Uwien cère' Kristo yaab kε taan' kí tien unibaab

¹Tə, min Pəl wà te lipεkl ni Yonbdaan bo nnə sureh nε; ní cère ni'tetem ní li selndeh Uwien wà yin' nε nnə; ²kí li jindeh ni'ba tingi isen kε ni, kí li ηmε nin unil kε, kí li ηməbe liyenguol, kí li yíe təb, kí li ηməbe sukle təb bo. ³*Mifuoñaanm taan' nε ki tien' unibaab ma nnə, ñikñ mεn kí li tε kí

ñe uñokpaan bo. ⁴ Uwien cère' ti'ke taan' ki tien' tigbenent tuba ne. *Mifuoñaanm mɔ te miba ne. Ne Uwien yin' te lidendenl là bo nnɔ mɔ te liba ne. ⁵ Yonbdaan te uba ne. Mitekjim mɔ te miba ne. Uwien ya ñunsii mɔ te uba ne. ⁶ Uwien te uba ne, ki yé unil ke ya Baa. Wɔn ne cɛn' nà ke te, ki te unil ke ya fèl ni, ki taah unil ke u sɔnh u'tuon.

⁷ Ama ti'ni wà ke laa' bupaabu Kristo de' wɔ ki kpaan' ma bo ne. ⁸ Nen bo ne ni kele' *Uwien ya gbɔnku ni ki ye:

«U doh paaki uyo wà nnɔ,
u tuke u cuo' bà tiyonbt nnɔ ne,
ki de' binib bupaabu.»

⁹ Tɔ, u don' paaki ya tingi si ba? Ni yé nè ní wuɔn kí ye u kpɛ' ki jii're' dɛntingi ne. ¹⁰ Wà jii're' dɛntingi nnɔ, wɔn ne don' paaki mɔ ki gèbre' kutaaku nɔ wɔ ní li te ni'ke saan. ¹¹ Wɔn ne de' unil ke bupaabu. U cère' biba yé bitondb, bitɔb yé u'ñɔbonsɔknb, bitɔb mɔ kpaandeh tigbɛmɔnmɔnt, bitɔb yé bà likeh u'táan yaab*, bitɔb mɔ yé Uwien ya gber ya wɔnwɔknb. ¹² U de' bupaabu nnɔ nɔ wɔ ní bonde Uwien ya nib be ní li sɔnh u'tuonl, kí cère u'taanl là yé u'gbenent nnɔ ní kpére mitekjim ya sɛn ni ne. ¹³ Nnɔ ne ti'ke li n̄mɔn̄mɔbe kí t̄i tien unibaab mitekjim ya sɛn ni, kí bende wɔn Uwien ya Bijɛ mɔnmɔnm, kí li yé binib bà kpére' mitekjim ya sɛn ni, kí li te tɛn Kristo kí t̄i gben. ¹⁴ Nnɔ ne ta ji li te tɛn bumu. Ta ji li te tɛn buñerbu bùa iñungbegbel tureh bù kí joh ikɛle ke. Binib ya wɔknm mà tulndeh binib n̄a ji n̄mɔbe te ki pekreh

* **4:11** Bi lebre' iñɔbon yà ki ye bitɔb yé bà likeh u'táan yaab nnɔ; i kele' Grɛkmbɛ ya lenm ni ki ye biwenkpaab ne.

tɛn kutafaaku nɛ tuke tɛ. Nib ŋa ji li lɛrɛ kɪ tɔln tɛ nin bi'tonnɛnku. ¹⁵ Ama tɪ li yɪɛ tɔb, kɪ li tɔkeh tɔb tigbɛmɔnt. Nnɔ nɛ ti li kpɛrɛ isɛn kɛ ni, kɪ li tɛ tɛn Kristo. Wɔn nɛ yɛ u'taanl ya yul. ¹⁶ Wɔn nɛ taan' u'nib kɛ ki cɛrɛ' bi tien' unibaab tɛn tigbɛnɛnt ya gbɛnɛnbɛl tutuuke i'tɔ bo ki tɔrɛ' ki co ma bo. Tigbɛnɛnt ya gbɛnɛnbɛl kɛ sɔnh i'tuon mɔnmɔnm la, tigbɛnɛnt nnɔ kɛ kpɪɛnh nɛ. Kristo ya taanl yaab mɔ yaam tɛ nnɔ nɛ. Bi yɪɛ tɔb la, litaanl nnɔ kpɪɛnh mɔnmɔnm nɛ mitekjim ya sɛn ni.

Mitetekpaam nin mitetefɛnm ya gbɛr

¹⁷ Nɛn bo nɛ n ŋiikɛh kɪ tɔkeh nɛ tigbɛr tuu nɔ Yonbdaan ya yɛl bo ki tɛh: Ni la ji rɪ li fuobe tɛn binib bɔ ŋa pɛ Wien bo. Bi'yɛnmaale kɛ pɛ bonfɛnm bo nɛ. ¹⁸ Bi'nun ŋa wɪɛn. Bi'yufaa nɛ cɛrɛ' ba bɛn niba. Nɛn bo nɛ ba rɪ lɛ Uwɪɛn de' u'nib mifuobfɛnm mɔ nnɔ. ¹⁹ Ba ji bɛn nɔ mɔn, ka bɛn nɔ brɛ, nɛ ki taa' bi'ba ki de' lisɔnsɔndl, kɪ ŋaake kɪ tɛh tijɔknt ya bonn kɛ ya bol.

²⁰ Ninbi wɔn, na yɛ ni bɛngɛ' nɛn nɛ Kristo bo. ²¹ Ni lɔ cii' Kristo ya gbɛr nɛ, nɛ bi lɔ wɔkn' nɛ tun nɛ kɪ ŋɛ wɔn *Yesu Kristo ŋmɔbɛ tigbɛmɔnt tɔ nnɔ bo, bii ba? ²² Nɛn bo, dɔan mɛn ni'tetekpaam, mɪ yɛ minisaaltɛm mɔ lɔ saah nɛ ki cɛrɛh ni'nun fɔkɛ tibont tɔ lɛrɛh binib nnɔ bo nɛ. ²³ Cɛrɛ mɛn Uwɪɛn rɪ lɛbrɛ ni'tɛtɛm nin ni'yɛnm, ²⁴ ŋɔ nɪ li ŋmɔbɛ mitetefɛnm mɔ Uwɪɛn tien' mɛ u yɪɛ ma bo nnɔ. Tigbɛmɔnt nɛ cɛrɛ' mitɛtɛm nnɔ mɔn, kɪ cuubɛ.

²⁵ Nɛn bo, dɔan mɛn kutonnɛnku. Wɔ kɛ rɪ li tɔkeh u'tɔ tigbɛmɔnt, kimɛ ti taan' kɪ tien' tigbɛnɛnt tuba nɛ. ²⁶ Ni'benku ni bɛn' la, nɪ cuo ni'ba kɪ la tien biɛrɛ, kɪ la cɛrɛ ni'benpiɛbɛ nnɔ rɪ lu uwɪɛn.

²⁷ La de mɛn sɛnpol sɛn uba nin utɔ. ²⁸ Wɔ suh la,

wə́ rí dàan bunasubu, kí li yé unimà̀n, kí li sòn̄h itùon nin inunmón, kí lɛ u yíe nà u'nojɛ bo, ɲə́ kí pu bijjiinb mə́. ²⁹ Ni la cère in̄əbonbil rí li ñeh ni'ñuə̀n ni. Ama ni ye ní li len la, ní cère nè rí li yé in̄əbon yà mə̀n, kí fre kí tore binib n̄i wiəbe bɛ ma bo bɛ rí kpére mitekjim ya sɛn ni, kí cère bà cenge ni'bo nnə́ rí lɛ mimə̀nm. ³⁰ La cère mɛn *Uwien ya Fuoñaanm ya yɛnm rí saa, kimɛ Uwien taa' mɛn nɛ ki diɛke' nɛ, ki gu lidaali là u li dɛ nɛ kí wiɛ. ³¹ Ni la cère ni'benku ni rí li to tə̀b bo, ki la ɲuuh tə̀b bo, ki la li ɲmə̀be benpiebe, ki la kə̀nh nin tə̀b jɛr, ki la sukreh tə̀b, ki la cère biɛrm miba nin mitəm rí ji rí li te ni'ni. ³² Li yé mɛn binimə̀nb, kí li muə̀h tə̀b micɛɛkm, kí li fèreh tə̀b tɛn Uwien fère' nɛ Kristo bo ma bo.

5

¹ Ni yé Uwien ya bumu u yíe nɛ ma nnə́, li te mɛn tɛn wə̀n. ² Li ɲmə̀be mɛn miyíem ni'fuobm ni, tɛn Kristo yíe tɛ ma ki taa' u'ba ki tien' bupaabu nin kitə̀tuə̀rwɛnk nnə́. Lituə̀rl nnə́ te tɛn lɛfina nɛ ki nu ki ɲmɛ, ki sɔnge Uwien ya yɛnm.

³ Ni yé Uwien ya nib ma nnə́, na ji kpɛ bɛ rí li tàakeh lisə̀nsə̀ndl nin tijə̀knt ya tùon kɛ ya bol nin ununfə̀ke ya yel ni'ni mə̀nə̀n. ⁴ Na ji kpɛ ni li lienh ñə̀bonbil nin jə̀rlenm, ki la lienh tibont tà ɲmə̀be tijə̀knt bo. Nà kpɛ ní li teh nè si: ní li faareh Uwien nɛ. ⁵ Tùore mɛn kí bɛnde kí ye wà kɛ teh lisə̀nsə̀ndl nin wà kɛ sòn̄h tijə̀knt ya tùon nin wà kɛ ɲmə̀be ununfə̀ke lifaaciɛnl ɲa ɲmə̀be gbiin Kristo nin Uwien ya bɛl ni. Wà kɛ ɲmə̀be ununfə̀ke lifaaciɛnl bo la, lifaaciɛnl yé u'bo ibule nɛ.

⁶ La cère mèn uba ní taa gbefenm uba kí lere nε. Uwien ya benku ni beh bi ya nib bo nε, kimε ba ciuh u'ñobu bó. ⁷ Ni la cère ninbi nin ni ya nibol ní li te gber.

⁸ Uyo uba ni'mò là te licinñunl ni nε. Fenfenno, ni yé Yonbdaan yaab ma nno, ni ji te kuwenwenku ni nε. Nεn bo, li fuobe mèn ten kuwenwenku ni yaab. ⁹ Kimε kuwenwenku cèreh ti teh tinimònt ke ya bol nε, ki teh nà cuube, ki pe tigemònt ya sen bo. ¹⁰ Sekn mèn kí bende nà sange Yonbdaan ya yεnm. ¹¹ La taa mèn ni'ba kí kuon binib bà te licinñunl ni ya tònfenfenm ni. Ama li ñendeh mèn bi'gber upaan bo. ¹² A ye á take bi buòh ki sònh itòn ya nno ya gber mòn la, ñ ñmòbe ifε nε. ¹³ Ama bi buòh ki teh nà ke nno ñen' upaan bo la, na ji buò, ñ ji te kuwenwenku ni nε. ¹⁴ Kimε nà ke ñen' upaan bo la, ñ ji yé kuwenwenku ni yaann nε. Nεn bo nε bi ye:

«Sin wà gòh la, á finde,
fii kí ñε bitenkpiib ni,
Kristo li wende ηε.»

¹⁵ Nεn bo, li ben mèn, ni li fuobe ma bo, ki la ji ní li te ten ijòr, ama wuon mèn kí ye ni ñmòbe miyεnfuom. ¹⁶ Uyo wà ni laa' libònl ní tien nà mòn la, tien nè mèn, kimε ti te iden ya nò bre nε. ¹⁷ Nεn bo, ji la yé mèn jòr, ama bende mèn Yonbdaan yíe nà. ¹⁸ La ñuh mèn daam ki yibeh, kimε tidεyibr cèreh binib teh fenfenm nε. Ama cère mèn *Mifuoñaanm ní li te ni'ni kí tì gben. ¹⁹ Li dondeh mèn Yonbdaan, kí li geh iyuon ke ya bol ki ñengeh wò nin ni'fèl ke, kí li saakreh tób ya gbεnεnt, ²⁰ kí li faareh Baa Uwien uyo ke nibonn ke bo ti'Yonbdaan *Yesu Kristo ya yel bo.

Upii nin u'ce li fuobe ma bi'dencenl ni

²¹ Ni boh Kristo ma nnɔ, li blinh men ni'yul ni'tɔb ya nun bó. ²² Bipiibe, li blinh men ni'yul ni'ciɛb ya nun bó ten ni blinh ma ni'yul Yonbdaan ya nun bó nnɔ; ²³ kime uje yé u'po ya cien ten Kristo yé u'taanl yaab ya cien ma ne. Kristo ya taanl yé u'gbenent ne, ne u yé u'taanl nnɔ ya Nmienl. ²⁴ Nen bo, bipiib ní li blinh bi'yul bi'ciɛb ya nun bó isen ke ni ten Kristo ya taanl yaab blinh bi'yul u'nun bó ma bo. ²⁵ Bijɛbe, wà ke ní li yíe u'po ten Kristo yíe u'taanl ma, ki teke' li'kuum ki kpo' nnɔ. ²⁶ U tien' nnɔ ɲɔ lè ní li yé Uwien yaal ne, ne ki taa' miñunm nin u'gber ki luore' li'nib. ²⁷ U yíe be ní baa u'saan, kí li mɔn ki windeh, ki la ɲmɔbe jɔknt, ki la ɲmɔbe miin, ki la gbè niba saan, ama be ní li yé biñaanb, ki la ɲmɔbe biil ne. ²⁸ Nnɔ ne ní kpe uje ní li yíe u'po ten u yíe u'ba ma bo. Uje wà ke yíe u'po la, u yíe u'ba ne. ²⁹ Kime nil ɲa kpele ki senge' u'ba. U jinh ne, ki likeh u'ba mɔnmɔnm ten Kristo jindeh u'taanl yaab ma, ki likeh be mɔnmɔnm nnɔ. ³⁰ Tinbi Kristo yaab yé u'gbenent ne. ³¹ Ní kele' *Uwien ya gbɔnku ni ki ye: «Nen ne cère' uje kuɔn' upii la, u li dāan u'naa nin u'baa, wɔn nin u'po ní taan, ne ben bile nnɔ ní taan kí tien unibaab.» ³² Nibonbɔlkaann nnɔ yé niboncienn ne. Min bo, ní likeh Kristo nin u'taanl ne. ³³ Ama tigber bugben likeh ni'mɔ ne. Uje ke ní li yíe u'po ten u yíe u'ba ma bo. Upii ke mɔ ní li boh u'ce.

6

Mubumu li fuobe ma bo lidencenl ni

¹ Mubumu, ni yé Yonbdaan yaamu ne, li boh men ni'naambe nin ni'baambe, kimε nǐ kpε ní li teh nen ne. ² «Li boh a'naa nin a'baa» yé liwɔ̀bkpɛkl là Uwien de' lè ki pole' lipol ki kpɔ̀bn' lè ne. ³ A pe li'bo la, «A li te liwiel ni ne, kí li ηmɔ̀be limεfɔ̀kl ηjendun wuu ni.»

⁴ Bibaambe, la cère men ni'bumu ya yεnm rí li ñeh ni'ni. Ama ní li wubeh mù, kí li pekreh mù, kí li gbiereh mù Yonbdaan yíe ma bo.

Iyonbe nin i'cenbaambe li te ma bo

⁵ Iyonbe, li boh men ni'cenbaambe ηjendun wuu ni, kí li fεnge be imɔ̀nmɔ̀n, kí li sɔ̀nh bi'tuon nin ni'fèl ke ten ni te ma bo nin Kristo. ⁶ Ni la li boh be bi'nun ni baba ten ni nuunh binib ne rí li pèkeh ne, ama ní li teh ten ni yé Kristo ya yonbe ne, ki nuunh ní li teh Uwien yíe nà nin ni'fèl ke. ⁷ Li sɔ̀nh men ituon nin uyεnηmaa, ten ni sɔ̀nh ki dienh Yonbdaan ne, na sɔ̀nh ki dienh nib. ⁸ Ní li ben kí ye wà ke teh nà mɔ̀n, yé uyonb bii wa yé yonb la, mimɔ̀nm nnɔ̀ bo ne Yonbdaan li suu wɔ̀. ⁹ Iyonbe ya cenbaambe, ni'mɔ̀ rí li teh ni'yonbe mɔ̀nmɔ̀nm, kí daan liwɔ̀bl, kí li ben kí ye ninbi nin ben ke te Cenbaa uba ne paaki bó. Wɔ̀n ηa yíe uba ki cen' utɔ̀.

Uwien de' Kristo yaab tijeκɔ̀nwent tà

¹⁰ N li len nà kí fɔ̀re si: li nuunh men ni'tuam Yonbdaan saan ηɔ̀ u'tociεnm rí cère ní li faa. ¹¹ Taa men Uwien dienh tijeκɔ̀nwent tà ke nnɔ̀ ηɔ̀ kí li faa kí fre kí tuobe usepol nin u'cekn ya sen ke. ¹² Na yé ti li tɔ̀ nin unisaal ne lituɔ̀l. Ama ti li tɔ̀ lituɔ̀l nin nà ηmɔ̀be ufaa ke ya bol nin nà ηmɔ̀be ticiεnt ke ya bol nin nà ηmɔ̀be mituam ke ya bol ki ηuuke licinñunl ya ηjendun wuu nɔ̀ nin isenpol

ya te paaki bó nnə nɛ. ¹³ Nɛn bo, taa mɛn Uwien dienh tijekənwent tà kɛ nnə, ɲə uwenbiere ya daali ní fre kí tə mənəmənəm kí ñɛ len, kí juore kí li se ki faa. ¹⁴ Nɛn bo, bonde mɛn kí sere, kí li pɛ tigbɛmənt bo. Tù yé ni'bo liningbɛnl nɛ ki co ni'ciɛk ni, kí li pɛ imən bo. I yé ni'bo tijekənwent tà lèkndeh ni'fɛl bo nɛ. ¹⁵ Taa mɛn tigbɛmənəmənt ya tək m kí tien tɛn ni'tacaan, kí cère ni'gbɛnɛnt ní li ñaanh tu'təkm bo. Tun nɛ cèreh unil ya yɛnm də. ¹⁶ Li taah mɛn mitekjim ki teh tɛn lipikl uyo kɛ. Ni li taa len nɛ kí fre kí kpiin usɛnpol ubiɛrə ya pien yà teknh umu nnə, ¹⁷ kí cère ni'ɲmɛrm ní li yé ni'bo tikur ya kɛnpinl, kí li ɲuuke *Mifuoñaanm ya jusiek, ni'tingi si: Uwien ya gbɛr. ¹⁸ Li kàareh mɛn uyo kɛ, kí cère *Mifuoñaanm ní li toreh nɛ ni'kaare nin ni'miɛbu ni isɛn kɛ ni. Nɛn bo, la gəh mɛn, kí li tuu ki kàareh ki dienh Uwien ya nib kɛ. ¹⁹ Li kàareh wə mɛn ki dienh n'mə, ɲə wə ní cère ní lá yàare n'ñəbu la, ní bɛnde n li len ma bo, kí de nni lifɛl ní təkɛ binib tigbɛmənəmənt tuu ya bonbəlkaar ki la bəle tù. ²⁰ N təkɛh tun nɛ ki te lipɛkl ni. Nɛn bo, ní li kàareh, Uwien ní de nni lifɛl, ní təkɛ binib tigbɛmənəmənt nnə ya bonbəlkaar, n bi li təkɛ bɛ tù ma bo ki la bəle tù.

Ifuondfərke

²¹ N yíe ni'mə ní bɛnde n te ma bo nin n teh nà nɛ. Ti'ninjɛ Ticik wà n yíe wə u sənɲ Yonbdaan ya tuonl mənəmənəm nnə li təkɛ nɛ n'gbɛr kɛ. ²² N sənɲ wə ni'saan nà bo si: wə ní lá təkɛ nɛ ti'gbɛr, kí saake ni'gbɛnɛnt nɛ.

²³ Baa Uwien nin Yonbdaan *Yesu Kristo ní de ninbi ti'yaab uyenduən, kí cère ní li yíe təb, kí li

ηmɔbe mitekjim. ²⁴ Uwien ń juoke binib bà ke yíe ti'Yonbdaan *Yesu Kristo miyíem mà ηa ηmɔbe biɛn nnɔ.

Uwien ya Jɔtiefɛnku ya gbɔnku
The New Testament in the Ngangam language of Togo
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngangam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngangam

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
f30fbe0b-cda1-5a60-a4ee-8be80c6caef6